

4. 10. 2013

ID: 92555

Předvolební rozhovory: Strana Zelených

eFocus

Zákaz rozhodčích doložek ad hoc, povinnost zveřejňování rozsudků na internetu a úprava postavení znalců. To jsou témata, která chce prosadit Václav Láska. Advokát se zkušenostmi v Transparency International má ve Straně Zelených na starosti justici, protikorupční zákony a bezpečnost. Jaké jsou programové priority Zelených v těchto oblastech?

Mgr. Václav Láska

Jaká jsou hlavní témata Strany Zelených, pokud jde o legislativu a justici?

„Z hlediska legislativy je základní jedno velké téma: zprůhlednit, ztransparentnit legislativní proces. Opatřeními jako je regulace lobbingu, kde máme připravený návrh zákona. Vycházíme z toho, že lobbing je legitimní záležitost, která funguje všude ve vyspělých zemích. Ale musí mít pravidla. U nás nemá žádná a leckdy používáme výraz lobbista pro lidi, které bychom měli nazývat úplně jinými jmény. Druhá věc je omezení přílepků. To je bohužel třeba také udělat zákonnou normou, protože poslanci to nejsou schopni učinit sami od sebe. Třetí konkrétní věc je udělat pořádek v pozměňovacích návrzích poslanců.“

Jak?

„Třeba zvýšit kvorum poslanců pro pozměňovací návrh.“

Které z těchto tří témat má potenciál projít?

„Budu-li zcela upřímný, když se podívám na předvolební průzkumy, tak si myslím, že se příští čtyři roky neprosadí nic. Největší šanci dostat hlasy voličů mají ty strany, které všechny tyto návrhy již dlouho odmítají. Nicméně je důležité takové návrhy alespoň předkládat. Ať ti, co je nechtějí, řeknou, proč je nechtějí. Pokud to nikdo neudělá, nebudou muset být takové návrhy ani odmítány. Neukáže

se, kdo co chce.“

Myslíte, že nejsou jiné cesty, jak například legislativní proces zpřehlednit?

„Bohužel nejsou. Přístup většiny politiků je dlouhodobě takový, že pokud nám něco nezakáže zákon, tak si budeme dělat, co chceme. Spoléhat se na nějakou sebereflexi nebo rozumnou úvahu nelze. Je to dlouhodobá praxe.“

Velké téma je nový občanský zákoník...

„Je to obrovský kodex. Vytrhávat z něj jednotlivé pasáže a paragrafy a na nich demonstrovat, zda je zákoník dobrý nebo špatný, není dobrý přístup. Navíc o úspěšnosti nebo neúspěšnosti zákoníku rozhodne přístup soudců, jak ho budou aplikovat. Co je jednoznačně špatně, je systém jeho přijímání. Pár měsíců před jeho účinností nejsou schváleny všechny doplňující zákony, neexistuje autorský komentář. Obrovský problém pro veřejnost je, že tři měsíce před jeho účinností nevíme, zda nastane. Podnikatelé, kteří musí kroky učinit teď, například vytisknout záruční listy, tak vlastně neví, zda to opravdu dělat podle nového občanského zákona. Nemohou čekat do konce roku. Ta nejistota způsobuje obrovské škody.“

Bude záležet i na nové Sněmovně. Případní poslanci Strany Zelených by nový občanský zákoník nechali žít?

„Přiklonili by se k tomu, aby nebyl odložen. Jednak reálně hrozí, že by se dočasný odklad stal stálým odkladem. Jednak další diskuze nad tím, zda a kdy začne platit, bude znejišťovat veřejnost, jaké právo bude od určitého dne platit.“

Uvažujete o případných dalších velkých rekodifikacích?

„Dlouho se diskutuje o rekodifikaci trestního procesu, a ta na místě je. Zmodernizovat trestní řízení by chtělo. Udělat to formou zcela nového kodexu mi přijde rozumnější, než pokračovat v dalších novelách.“

Takže konkrétní představa není?

„Problém každého nového kodexu je v tom, aby se podařilo udělat právo, které zdravě a funkčně navazuje na ostatní právní předpisy. Každý takový nový kodex musí vzniknout z diskuze odborníků. Já osobně bych některé preference pro nový trestní řád měl...“

Sice se bavíme o stranických prioritách, ale jaké to jsou?

„Můj osobní názor je, že nový kodex trestního práva procesního je třeba. Je tu plno nových a zajímavých institutů, které neznáme.“

Můžete uvést konkrétní příklad?

„Přijde mi zajímavé dále rozpracovávat odklon trestního řízení formou dohody. Dohoda státního zástupce - poškozený - pachatel, posvěcená soudem.“

A co veřejnost?

„Dlouhodobě zastávám názor, že by měly být všechny rozsudky zveřejňovány. Samozřejmě po úpravě určitých údajů. Je to prevence. Aby se rozsudky řádně zdůvodňovaly a abychom měli předvídatelnost soudního rozhodování.“

Plánujete změny v justici?

„Jakékoliv změny v justici jsou citlivé. Dělat z nich obecné téma je populistické. Fungování justice je především o fungování odborníků. Jsou věci, ke kterým se spíše přikloníme, jako třeba zřízení samostatného, samosprávného justičního orgánu.“

Použil jste pojem „samosprávný“ ...

„Aby to byla samospráva, na které se budou podílet nejenom soudci. Orgán by měl být složen i z nesoudců. Na jmenování členů toho orgánu by neměli mít vliv političtí zástupci, zástupci Sněmovny. To je mantinel, ve kterém se lze pohybovat a vyjednávat.“

Pokud jde o státní zastupitelství, jste pro reformu?

„Když se podíváme do minulosti, zjistíme, že z hlediska funkčnosti není důležitá struktura, ale personální obsazení. Příklad: já bych byl velkým zastáncem, aby státní zástupci posílili svou nezávislost a samostatnost. Ale pokud bude státní zastupitelství vedené někým, jako byla paní doktorka Vesecká, pak bych pro to tak nehoroval. Pokud se bavíme o státním zastupitelství vedené doktorem Zemanem, větší nezávislost a samostatnost bych si přál. Pro mě je tato otázka daleko důležitější v tom, kdo a jakým způsobem bude jmenovat vedoucí představitele ve státním zastupitelství, než kolik stupňů bude mít.“

Co tedy aktuální návrh zákona?

„Musí existovat způsob, jak například nejvyššího státního zástupce odvolat. Čím větší souhlas počtu lidí se bude vyžadovat, tím větší bude šance, že možnost jeho odvolání nebude zneužita k politickým nebo soukromým cílům.“

A speciální orgán pro boj se závažnou hospodářskou kriminalitou?

„Určitě se připojíme ke snahám, aby se zástupci bojující s korupcí specializovali. Přičemž mi nepřijde až tak důležité, jestli to bude formou samostatného úřadu nebo speciálního odboru při nejvyšším státním zastupitelství.“

Jste spokojeni s tím, jak jsou dnes upraveny vztahy právnických profesí? Začneme advokací...

„O tom se mi hovoří špatně, protože jsem sám advokátem, který má s komorou problémy. Cokoliv řeknu může být vnímáno jako osobně podjaté. To bychom možná přeskočili...“

Dobře, ale stranicky to tedy téma není?

„Není.“

Takže si počkejme případně na novou Sněmovnu...

„Já osobně konkrétní představy a návrhy mám a budu se snažit, aby se staly součástí oficiálního přístupu Zelených.“

Důležité téma jsou exekuce. Máte nějaký „lék“?

„Když se bavíme o exekutorech, spojujeme to s řešením problémů lidí, kteří se dostávají do finanční tísně. Tento problém reálně existuje, ale není způsobován exekutory, ti jsou pouze nástroj. Je způsobován subjekty, které poskytují nebankovní půjčky lidem, o kterých ví, že je nemohou splatit. Za podmínek, které jsou na míle vzdálené spravedlnosti. Potom je to rozhodčí doložka ad hoc. Ze sebelepší smlouvy uděláte canc papíru, protože bude rozhodovat soukromý rozhodce, který je s tou společností, která poskytuje půjčky, velmi zadobře. Osobně z tisíců rozhodčích nálezů neznám jediný, kdy by vyhrál spor člověk, který měl nebankovní půjčku. Mnohdy jsou ty nálezy naprosto proti jakýmkoliv principům spravedlnosti. Ale jsou exekucním titulem. A když ho dostane do ruky exekutor, musí ze zákona konat.“

Proč se to u nás tedy tak „zvrhlo“?

„Musíme rozlišovat stálý rozhodčí soud, který máme jediný a který podle mého celkem funguje. Potom tu jsou rozhodčí doložky ad hoc, které v prostředí České republiky naprosto zvlčely. Jsou systematicky zneužívány, i určitými právníckými profesemi a jsou to spíš případy pro trestní právo. Vůbec nechápu, že s tím stát dlouhá léta nic nedělal a začal být aktivní až nedávno. A to ještě nedostatečně. Pokud budu mít sílu a možnost, tak se budu velmi zasazovat o to, aby rozhodčí doložky

ad hoc ve vztazích, kde na jedné straně stojí občan nepodnikatel, zcela zmizely z českého práva.“

Co by je nahradilo?

„Já si myslím, že stojí za úvahu zřídit další stálé rozhodčí soudy.“

A vyřešilo by to problémy s exekucemi?

„Ne úplně. Vyřešila by se tím ta situace, kdy do exekucí chodí naprosto nesmyslné, nespravedlivé a nezákonné exekuční tituly. Odstranily by se exekuce, které jsou vedené z nesmyslných důvodů. I nadále tu ale zůstane otázka k diskusi: Jakým způsobem se mají exekuce provádět? A tady už bych byl opatrný na to, že by se měly soukromé exekuce jako takové zcela zrušit. Pokud to někdo chce, ať řekne, čím je nahradíme. Protože exekutorů je třeba. V Česku se rozmáhá povědomí o tom, že je naprosto normální neplatit své dluhy, i když na jejich úhradu mám. Pokud nebudeme mít kvalitní nástroj k vymáhání exekučních titulů, znamená to nevymahatelnost práva.“

Otázkou je, kde by takový nástroj měl být.

„Přesně to je otázka k diskusi. Zda čistě v soukromých rukách, ve státních rukách anebo kombinace. Rád bych upozornil na to, že není čas na experimenty. Pokud uděláme nějakou změnu, musíme si být jisti, že to bude fungovat. Nevymahatelnost práva znamená, že se zbortí podnikatelské vztahy. Už dnes jsme na tom špatně. Abyste se dostal k exekučnímu titulu formou soudního sporu, trvá to dva, tři roky. To je doba, za kterou se mohou společnosti z důvodu platební neschopnosti položit.“

To, co máte programově již zpracováno, bylo zmíněno na začátku rozhovoru. Chcete k tomu ještě něco dodat?

„Řeklo se, co se říct mělo. Samozřejmě budeme konkrétní návrhy zákonů prezentovat. Vynechali jsme ale jednu oblast, která si také zaslouží úpravu. A to jsou soudní znalci, kde se musí udělat pořádek.“

Proč?

„Nemůže existovat situace, kdy vám jeden znalec stejnou nemovitost ohodnotí na milion a druhý na dvacet milionů korun. To nejde. Jeden z nich lže a podvádí. Musí se zavést vyšší zodpovědnost za zcela nesmyslné znalecké posudky. Pokud jeden znalec posudek zpracuje a dalších pět znalců ho označí za nesmysl, jeden musí být výrazně potrestán.“

Nenaběhnete si s takovým tématem? Kdo bude určovat „zcestnost“?

„Jednak se musí kultivovat znalecké prostředí samo. A jednak se odpícháme od zřejmých případů, kdy další znalci vysvětlí, proč je daný posudek nesmysl. Neřkuli že existují znalecké posudky, jejichž nesmyslnost jsme schopni rozeznat laickým pohledem.“

Neustálé diskuze jsou o veřejných zakázkách. Vzniká nový zákon...

„Problém veřejných zakázek se nevyřeší pouze zákonem o veřejných zakázkách. Vždy když ho budete utahovat jedním směrem, druhým bude škodit. Když dáváte co nejvíce pravidel a povinností, snižujete manipulační prostor pro zadavatele. Když ho naopak necháte volnější, dáte větší prostor těm, kteří zakázky chtějí manipulovat. Spoléhat se na zákon nestačí. Musíme jasně určit odpovědnost zadavatelů za zakázky, které jsou předražené. A zkoumat nejenom formální porušení zadávacího procesu, ale také jeho výsledek. Pokud výsledkem formálně správně zadaného výběrového řízení je to, že si do městského parku koupíte klouzačku za osmdesát tisíc, i když za ní v obchodě dáte deset tisíc. Musí přijít trest...“

Co je tedy třeba?

„Prostě se věnovat i dalším normám, které budou upravovat odpovědnost zadavatelů, samosprávy, úředníků.“

Jsou Zelení spokojeni s právnickým vzděláváním?

„Současný stav, kdy máme čtyři státní vysoké školy je principiálně v pořádku. Existují diskuze o tom, jestli by se ve vztahu k přístupu do profesních komor neměly otevřít dveře pro studenty ze soukromých právnických vysokých škol. Já zastávám názor, že vzdělání má garantovat stát. Spíš vzhledem ke kvalitě některých soukromých vysokých škol bych se přikláněl k tomu nechat na nejbližší léta stav tak, jak je.“

Bez ohledu na to, jak je to pravděpodobné, co byste udělal jako první věc v křesle ministra spravedlnosti?

„Upřímně řečeno neumím odpovědět. Nechtěl bych být ministr spravedlnosti a necítím se na to dostatečně kvalifikovaný.“

Další programové priority >>> [zde](#).

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [LEAGLE.ONE: Kdo pomůže dětem vybrat správnou cestu, když dnešní profese zítra nemusí existovat?](#)
- [Jindřich Fuka novým advokátem Aegis Law](#)
- [LEAGLE.ONE: Advokacie po nástupu AI: Kdo se přizpůsobí, získá náskok. Kdo ne, může zůstat pozadu](#)
- [Digitální důkazy z webu v soudním řízení: jak doložit, co bylo online zveřejněno?](#)
- [Český Deloitte Legal posiluje: Jiřina Procházková jmenována CE partnerkou](#)
- [V lednu přišel šok. Ze seznamu zmizely tisíce soudních překladatelů](#)
- [LEAGLE.ONE: Triangle Family Office #11: Mezigenerační převod majetku: Největší chyba je neudělat nic](#)
- [Koupě nemovitosti v Rakousku: vedlejší náklady v praxi](#)
- [Žaloba v civilním právu procesním](#)
- [Legal Innovation Day 2026: AI v právu v praxi - inspirace, konkrétní řešení i prostor Libra](#)
- [KJT: přijedte do Varů diskutovat o problematice reparace škody a újmy](#)